

(بررسی و تحلیل رویکرد رشد هوشمند در منطقه ۶ شهر تهران)

جعفر جعفری^{*۱}

۱- کارشناسی ارشد شهرسازی، (jjAfari384@mmail.com)

چکیده

رشد هوشمند شهری به عنوان سطح جامع و تکامل یافته تر مدل های توسعه پایدار توانسته است ابعاد گوناگون توسعه پایدار شهری را در مسیری جدید با هم قرار دهد. این پژوهش با هدف بررسی منطقه ۶ شهر تهران به لحاظ رشد هوشمند شهری انجام گرفت. منطقه ۶ تهران در شرایط کنونی از نظر فعالیت و عملکرد بخش عمده ای از منطقه به عنوان استخوان بندی شهر تهران و مرکز ثقل جدید و همچنین مرکز حکومتی اداری و تجاری ایفای نقش می کند و به عنوان کاربری مسکونی که رو به کاهش است و تبع به خروج جمعیت از منطقه می تواند زیست پذیری آن را کاهش داده و در نهایت زوال شهری در منطقه شروع شود. نتایج این تحقیق نشان داده ترکیب کاربریها در راستای رشد هوشمند شهری نمی باشد و در اثر ازدحام بالا و حجم بالای تردد در مسیر فرسودگی و اضمحلال قرار گرفته اند و براساس چشم انداز ۱۴۰۴ که منطقه ۶ جزئی کارآمد، موثر و پایدار، مدرن با عملکرد متنوع بایستی برنامه ریزی و سیاستها و استراتژی های مدیریتی در این منطقه بررسی و اصلاح شود.

واژه های کلیدی: شاخص ها، رشد هوشمند، منطقه ۶ تهران.

۱- مقدمه

دیدگاه رشد هوشمند یکی از دیدگاه های نوین در مفهوم مدیریت رشد است که در برابر الگوی گسترش حومه شهرها مطرح شده و اصولی را برای توسعه متراکم و توسعه مجدد نواحی درون شهری و کاهش گسترش بی رویه شهر مطرح می نماید. در حقیقت راهبرد رشد هوشمند سعی در شکل دهی مجدد شهرها و هدایت آنها به سوی اجتماع توانمند با دسترسی به محیط زیست مطلوب دارد (پورمحمدی و قربانی، ۱۳۸۲؛ ۱۰۲) و بر خلاف شهر سازی پست مدرن به دنبال هویت بخشی به شهر است. رشد هوشمند یک روش پیشنهادی برای اصلاح پراکندگی است. این رشد از جانب گروه های مختلف مورد حمایت قرار گرفته، گروهی نیز از آن انتقاد کرده اند. (litman)

۲- طرح تحقیق

۲-۱ بیان مسئله

ایده منطقه بندی به عنوان یک ابزار کنترل توسعه ابتدا در آسمان دریایان و قرن نوزدهم مطرح شد و در اوایل قرن بیستم به آمریکا و کانادا انتقال یافت. (beyer) جین جیکوبز در کتاب زندگی و مرگ شهرهای امریکا نتیجه جدایی عملکردی در شهرها را مرگ آنها می داند و اختلاط کاربریها پیغام اصلی اوست و انتقاد بعد از بحران نفتی ۱۹۷۰ تحت شهر فشرده است و انتقاد بعدی شهرهای خلاق در دهه ۱۹۹۰ شکل گرفت و اینگونه بود که نظریه رشد هوشمند شهری از اواخر قرن بیستم و اوایل قرن بیست و یکم پدیدار شد. (پور محمدی و همکاران)

در سال های ۱۳۰۲ تا ۱۳۶۵ جمعیت شهر تهران ۲۷ برابر مساحت آن بود (واحدیان بیکی و همکاران)